

Seat No. : _____

AA-101

April-2016

M.A., Sem.-IV

507 : Sanskrit (One Act – Play)

भगवद्ज्जुकीयम्

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : जभएली आशुना अंक गुण दशविं छे.

Instruction : Figure to the right side indicate full marks.

1. (अ) नीयेनाभांथी गभे ते अेकनो अनुवाए करे : 7

(1) परिव्राजकः शाण्डिल्य ! शाण्डिल्य ! (पृष्ठतो विलोक्य) न तावत् दृश्यते । सदृशमस्य तमोवृत्तस्य । कुतः देहो रोगनिधिर्जश्वगतो लीनान्तकाधिष्ठितो यो नित्यप्रतिघातरुद्ध विषयस्तीरे यथा पादपः । तं लब्ध्वा सुकृतैश्नेकगुणितैर्देहात्मना विरिमतो मत्तो यो बलरूपयौवनगुणैर्देषान् न तान् पश्यति ॥

तस्मादनपराद्ध खल्वयं तपस्वी । पुनरपि समाह्वानं करिष्ये ।

अथवा

(2) शाण्डिल्यः मा कुप्यः अयुक्तं प्रव्राजकाणां कोपितुम् ।

परिव्राजकः एष न व्यवहरामि ।

शाण्डिल्यः इदानीं पण्डितोऽसि ।

(ततः प्रविशति यमपुरुषः)

यमपुरुषः एष भो ।

भूतानि यो हरति कर्महतानि लोके

यः प्राणिनां सुकृतदुष्कृतकर्मसाक्षी ।

उक्तोऽसि तेन शमनेन यमेन देहे

प्राणान् प्रजावधिविधौ विनियोजयेति ॥

(ब) कोर्पणस्य भे संदर्भं समजावो. 7

(1) अहं हास्योपि प्रहसनं न जाने ।

(2) अधीते किं भविष्यति ?

(3) प्रसङ्गमपि सांद्रतं करिष्यसि, यद्यस्य कार्षामणा भवेयुः ।

2. (અ) ભગવદ્જ્જુકીયના કર્તૃત્વની સમસ્યા અંગે ચર્ચા કરો. 8
- અથવા**
- શાંડિલ્યના પાત્ર વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પર નોંધ લખો : 6
- (1) ભગવદ્જ્જુકીયનું શીર્ષક સમજાવો.
- (2) મહેન્દ્રવિક્રમવર્માનું જીવન.
3. (અ) ભગવદ્જ્જુકીય પ્રહસનમાં નિરૂપાયેલું સમાજદર્શન. 7
- અથવા**
- ભગવદ્જ્જુકીયને શાશ્વત હાસ્યના નિધિ તરીકે નિરૂપો.
- (બ) ભગવદ્જ્જુકીયના કોઈપણ બે પ્રસંગોનું દાર્શનિક અર્થઘટન કરો. 7
- અથવા**
- ભગવદ્જ્જુકીય પ્રહસનમાં નિરૂપાયેલ તત્કાલીન ધાર્મિક સ્થિતિનું નિરૂપણ કરો.
4. (અ) પ્રહસનનું લક્ષણ આપી, તેના સ્વરૂપ અને પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 8
- અથવા**
- મત્તવિલાસનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પર નોંધ લખો : 6
- (1) વૈદ્ય દ્વારા પ્રયુક્ત થતું હાસ્ય
- (2) પ્રહસનનો સૂક્ષ્મ વ્યંગ્ય
5. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (1) મંગલાચરણમાં કયા દેવની સ્તુતિ છે ?
- (2) હાસ્યના દેવતા કોણ છે ?
- (3) હાસ્યના પ્રકારો કેટલા છે ?
- (4) તપસ્વીનો અર્થ શું છે ?
- (5) ભગવદ્જ્જુકીય કઈ પરંપરાની સાહિત્યકૃતિ છે ?
- (6) સત્વં મયૂરઃ । – આ વાક્ય દૃશ્યમાં આવે છે.
- (7) ગુરુ અને શિષ્ય આધ્યાત્મિક અર્થઘટનમાં કયા રૂપે છે ?